

Sprawozdanie

komisji administracyjnej z projektem ustawy o policyi ogniowej dla gmin wiejskich i obszarów dworskich.

Wysoki Sejmie!

Na podstawie przedłożenia Wydziału krajowego komisja wypracowała załączony projekt ustawy o policyi ogniowej dla gmin wiejskich i obszarów dworskich, są to obszerne ramy, w których każda odrębność znaleźć może należyte uwzględnienie.

Wydziałom Rad powiatowych powierzono nadzór i inicjatywę w zaprowadzaniu okręgów pożarnych, Wydziałowi krajowemu służy zaś naczelny nadzór.

Stopniowe tworzenie okręgów umożliwi zdaniem komisji ścisłe wykonanie ustawy, okręgi powstaną najpierw tam, gdzie już są odpowiednie warunki, fungować powinny prawidłowo i być wzorem dla mających dopiero później powstać. W powiatach, dziś już za przykład cytowanych, organizacya szybciej pójdzie; lecz wymagać, by okręgi powstały od razu we wszystkich wsiach i na wszystkich obszarach dworskich w całym kraju, byłoby stawiać żądania, które nie byłyby spełnione; tego pragnęła uniknąć komisja.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, komisja proponuje uchwalenie wezwania do Rządu zmierzającego do najskuteczniejszego rozpowszechniania wiadomości po wsiach o sposobach gaszenia pożarów.

Komisja ma zaszczyt prosić:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy /./ i następującą rezolucję:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby przy c. k. seminariach nauczycielskich męskich w kraju naszym, zechciał jak najrychlej urządzić wzorowe stacye pożarne i zaprowadzić wykłady sposobów gaszenia pożarów.

Lwów dnia 1. kwietnia 1892.

Przewodniczący;

S. Koziebrodzki w. r.

Sprawozdawca:

Jan Trzeciecki w. r.

U s t a w a

z dnia o policyi ogniowej, obowiązująca w gminach wiejskich i na obszarach dworskich Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie s uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

Wykonywanie policyi ogniowej.

§. 1.

Policya ogniowa należy do własnego zakresu działania gminy i obszaru dworskiego.

§. 2.

Wykonywanie policyi ogniowej w gminie należy do naczelnika gminy, zaś na obszarze dworskim do przełożonego tego obszaru.

§. 3.

Każda gmina wiejska łącznie z obszarem dworskim, stanowiącym z nią jedną gminę katastralną, tworzy okręg pożarny wiejski.

W uwzględnieniu braku środków materialnych, przeszkód topograficznych lub innych ważnych okoliczności ma prawo Wydział Rady powiatowej łączyć gminy i obszary dworskie z innemi gminami lub obszarami dworskimi tego samego politycznego powiatu w jeden okręg pożarny, albo uznać niektóre gminy, obszary dworskie, fabryki lub większe przedsiębiorstwa jako samoistne okręgi pożarne.

§. 4.

Gminy wiejskie i obszary dworskie, graniczące bezpośrednio z gminami miast i miasteczek, mogą za zezwoleniem Wydziału Rady powiatowej i za zgodą Reprezentacyi tych miast i miasteczek przylączyć się do okręgu pożarnego miejskiego tego samego politycznego powiatu i korzystać z jego środków ratunkowych.

Gminy takie i obszary dworskie na czas trwania ugody, będą pod względem policyi ogniowej uważane jako przynależne do terytoriów miejskich i ulegać będą przepisom ustawy o policyi ogniowej dla miast i miasteczek z dnia 10. lutego 1891 r. (Nr. 18. Dz. u. kr.)

§. 5.

Wydział Rady powiatowej zaprowadzi stopniowo okręgi pożarne w powiecie, w miarę potrzeby i stosunków finansowych po wysłuchaniu zdania Zwierzchności gmin i przełożonych obszarów dworskich.

Zmiana granic i pomnażanie okręgów pożarnych zależeć będzie od dalszych uchwał Wydziału Rady powiatowej.

Przeciw odnośnym zarządzeniom Wydziału powiatowego służy rekurs do Wydziału krajowego w przeciągu 14 dni.

II. Zapobieganie pożarom.

Komisya pożarna, regulamin pożarny i regulamin dla straży pożarnej wiejskiej.

§. 6.

Dla każdego okręgu pożarnego utworzona będzie miejscowa komisya pożarna, która składa się z delegata Wydziału Rady powiatowej, przełożonych obszarów dworskich i naczelników gmin w skład okręgu pożarnego wchodzących.

§. 7.

Miejscowa komisya pożarna:

- a) uchwała miejscowy regulamin pożarny i regulamin dla straży pożarnej wiejskiej;
- b) wykonywa przynajmniej raz do roku rewizję wszystkich budynków, znajdujących się na terytorium okręgu pożarnego pod względem ich bezpieczeństwa od ognia i wskazuje środki do usunięcia wszystkiego, co by pożar spowodować mogło;
- c) oszacowuje w przybliżony sposób spalne części budynków tak na obszarach dworskich, jakoteż i w gminie się znajdujące, jeżeli wartość spalnych części tych budynków nie jest wiadoma z polie asekuracyjnych;

- d) oznacza miejscowość odpowiednią na siedzibę stacyi pożarnej;
- e) oznacza ile i jakie narzędzia ogniowe tudzież rekwizyta ma stale utrzymywać stacya pożarna, oraz pojedynczy właściciele budynków, obszary dworskie, zakłady fabryczne i przemysłowe, znajdujące się w okręgu;
- f) sporządza preliminarz kosztów urządzenia i utrzymywania stacyi pożarnej i dopełnia rozkładu tych kosztów w stosunku do wartości spalnych części budynków;
- g) uchwala wnioski co do zaprowadzenia straży pożarnej wiejskiej i wskazuje sposób utrzymywania tejże;
- g) oznacza ilość studzien i zbiorników wody potrzebnych w każdej miejscowości do należytego działania straży pożarnej;
- i) wreszcie wskazuje odpowiednie osoby na naczelnika straży pożarnej wiejskiej i jego zastępcę a względnie na kierownika gaszenia pożarn.

Wszelkie uchwały swoje komisya pożarna miejscowa przedłoży do zatwierdzenia Wydziałowi Rady powiatowej.

Wykonanie uchwał przez komisję pożarną powziętych a przez Wydział Rady powiatowej zatwierdzonych należy do naczelnika gminy. względnie do przełożonego obszaru dworskiego.

§. 8.

Kto się nie zastosuje do zarządzeń naczelnika gminy, względnie przełożonego obszaru dworskiego, wydanych w wykonaniu uchwał w §. 7. wspomnianych, ulegnie karze według §. 26. a nadto będą te zarządzenia na koszt opornego wykonane.

Czyszczenie kominów.

§. 9.

Naczelnik gminy a względnie przełożony obszar dworskiego czuwają nad regularnem czyszczeniem kominów. W jaki sposób i jak często ma się odbywać to czyszczenie, określi regulamin pożarny.

Kominy winny być w zimie najmniej raz na miesiąc wycierane, przy większych paleniskach jak np. fabrykach i t. p. wycieranie winno być częstsze.

Straż nocna.

§. 10.

Straż nocna (policyjna) wykonywa także czynności straży pożarnej podług szczegółowych rozporządzeń w regulaminie pożarnym wskazanych.

Straż pożarna wiejska

§. 11.

W okręgu pożarnym w miarę potrzeby i możności ma być utworzoną straż pożarna wiejska, o czem rozstrzyga Wydział Rady powiatowej.

III. Gaszenie pożarów.

Obowiązek niesienia pomocy.

§ 12.

Każdy mieszkaniec okręgu pożarnego wiejskiego obowiązany jest pod karą na wezwanie władzy miejscowej nieść pomoc przy gaszeniu pożaru.

Właściciele lub użytkownicy z wszelkiego rodzaju studzien lub zbiorników wody, jako to: sadzawek, stawów, młynówek, wodociągów i t. p. nie mogą zabronić czerpania wody podczas pożaru.

Właściciele koni są obowiązani pod karą na zarządzenie władzy miejscowej lub kierującego gaszeniem pożaru dostarczyć koni i zaprzęgów za wynagrodzeniem, które regulamin pożarny oznaczy.

Zaprzęgi pozamiejscowe, przypadkowo na miejscu pożaru znajdujące się, mogą być do tego celu użyte.

Wzajemna pomoc gminy i obszaru dworskiego i pomoc sąsiadom.

§. 13.

Gminy i obszary dworskie tej samej miejscowości. stanowiące samoistne okręgi pożarne, obowiązane są wzajemnie ze strażami swemi spieszyć bez wezwania i bez wynagrodzenia na ratunek w razie pożaru o tyle, o ile każdej z nich nie grozi niebezpieczeństwo pożaru.

Sąsiednie okręgi pożarne wiejskie również obowiązane są w razie dostrzeżenia pożaru lub na wezwanie władzy tej miejscowości, gdzie pożar wybuchł, nieść pomoc, o ile same na własnym obszarze nie są przez ogień zagrożone.

Straże pożarne z sąsiedztwa na pomoc przybyłe, przechodzą pod komendę naczelnika straży tej miejscowości, gdzie pożar wybuchł.

Środki alarmowe.

§. 14.

Gminy i obszary dworskie zaprowadzą na polecenie komisji pożarnej miejscowej (§. 7.) we wszystkich miejscowościach urządzenia sygnałowe i alarmowe.

§. 15.

W siedzibie stacyi pożarnej wiejskiej znajdować się będzie skład narzędzi ratunkowych.

W o d a.

§. 16.

Każda gmina i obszar dworski obowiązane są starać się o to, aby posiadały zawsze dostateczny zapas wody do gaszenia pożaru.

Jeżeli naturalne zbiorniki na miejscu nie posiadają jej w dostatecznej ilości, gmina i obszar dworski na wniosek komisji pożarnej mają się postarać o urządzenie nowych studzien w miejscowościach przez komisję wskazanych.

Tam, gdzie studni urządzić nie można, należy zakładać cysterny lub sadzawki, które przynajmniej raz na rok mają być czyszczone.

Narzędzia ratunkowe.

§. 17.

Każda stacya pożarna wiejska stosownie do swego obszaru i liczby zabudowań okręgu pożarnego ma być zaopatrzona w dostateczną ilość sikawek, beczkowsów, drabin, osęk, wiader i t. p. przyborów ogniowych, których jakość oznaczy regulamin pożarny.

§. 18.

Koszta sprawienia narzędzi i rekwizytów ogniowych dla stacyi pożarnej ponoszą gminy i obszary dworskie, w skład okręgu pożarnego wchodzące, w stosunku wartości spalnych części budynków, które się w gminie i na obszarze dworskim znajdują.

Koszta rekwizytów, w które każdy dom mieszkalny ma być zaopatrzony podług regulaminu ogniowego, ponoszą właściciele tych domów.

Posiadacze budynków, w których znajdują się większe ogniska, np. fabryki, gorzelnie, browary i t. p. obowiązani są utrzymywać własne sikawki wozowe lub ręczne podług polecenia Wydziału Rady powiatowej.

IV. Postępowanie podczas pożaru i po pożarze.

§. 19.

Naruszenie prywatnej własności w celu gaszenia pożaru np. wyłamywanie, zrywanie dachu, rozbiórka parkanów i t. p., może nastąpić tylko w razie ostatecznej potrzeby, gdy nie ma innego środka do stłumienia ognia lub zapobieżenia rozszerzaniu się płomieni, lecz w takim razie nawet, wyjąwszy wypadki najgwałtowniejsze, nastąpić to może jedynie z rozporządzenia naczelnika straży pożarnej, naczelnika władzy miejscowej, lub wyznaczonego kierownika ratunku.

§. 20.

Posiadacze domów są obowiązani jak najspieszniej przedsięwziąć środki przeciw szerzeniu się wybuchłego pożaru przez przygotowanie zapasu wody, dostarczenie drabin, zamknięcie strychów, okien i otworów, przygotowanie zapasu wilgotnych mioteł ogniowych. Mieszkańcy domu są obowiązani przy tych czynnościach wedle możności dopomagać.

§. 21.

Po pożarze naczelnik władzy tej miejscowości, gdzie pożar nastąpił, przedsięwziąć ma odpowiednie środki, aby ogień został zupełnie wygaszony i ażeby dalsze niebezpieczeństwo nie zagrażało.

Sikawki, beczkowsy i inne przybory dostawione do pomocy przy gaszeniu, będą właścicielom bezpłatnie przez mieszkańców gminy czy obszaru dworskiego dostarczone zaraz po zgaszeniu pożaru.

Dochodzenie przyczyn pożaru.

§. 22.

Po zupełnem ugaszeniu pożaru władza tej miejscowości, gdzie pożar nastąpił, przy pomocy naczelnika straży i potrzebnych świadków i znawców, wykona najściślejsze dochodzenie co do przyczyny pożaru, zbada czy nie zasły takie okoliczności, które wymagałyby skarcenia lub przedsięwzięcia środków zapobiegawczych, ażeby się nie powtarzały na przyszłość i stwierdzi, czy przybory ratunkowe były w należytem porządku, oraz którzy z ratujących najbardziej się odznaczyli.

§. 23.

Jeżeli okaże się przeciw komu uzasadnione podejrzenie, że stał się winnym czynności zabronionej ustawą karną, naczelnik władzy prowadzącej dochodzenie o tem sąd zawiadomi; jeżeli

zaś idzie o przekroczenie przeciw policyi budowniczej lub ogniowej, naczelnik gminy i przełożony obszaru dworskiego działają w zakresie swojej władzy.

§. 24.

O wyniku dochodzenia co do przyczyn, rozmiaru pożaru, wielkości szkód i innych wykrytych szczegółów, prowadzący dochodzenie złoży szczegółowe sprawozdanie politycznej władzy powiatowej i Wydziałowi Rady powiatowej.

§. 25.

Świadczenia urzędowe dla zabezpieczonych nie mogą być wydawane, jeżeli dochodzenie wykaże, iż zabezpieczeni są winni zbrodni przestępstwa lub wykroczenia przewidzianego w ustawach lub rozporządzeniach obowiązujących.

V. Postanowienia karne.

§. 26.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie podlegają ustawie karnej lub budowniczej, karane będą grzywną od 50 ct. do 25 zł., względnie aresztem od 12 godzin do 5-ciu dni.

Co do sposobu orzekania kar, toku instancyi, oraz wykonania wyroków karnych, obowiązują postanowienia ustawy gminnej i ustawy o obszarach dworskich.

§. 27.

Kary pieniężne wpływają do funduszu utrzymania rekwizywów ogniowych w miejscowym okręgu pożarnym wiejskim.

VI. Nadzór nad wykonywaniem policyi ogniowej.

Nadzór.

§. 28.

Nadzór nad wykonywaniem policyi ogniowej należy do Wydziału powiatowego.

Władza polityczna wykonywa służące administracji państwa prawo nadzoru w myśl ustawy gminnej i ustawy o obszarach dworskich.

§. 29.

Gdyby gminy wiejskie i obszary dworskie dopuszczały się zaniedbania w wykonywaniu niniejszej ustawy o policyi ogniowej,

wej, Wydział powiatowy rozporządzi co należy w okręgu pożarnym wiejskim wykonać, a w razie dalszego oporu zawezwie polityczną władzę powiatową o wykonanie tych zarządzeń na koszt gminy lub obszaru dworskiego.

Gdyby w celu wykonania zarządzeń powyższych potrzebne były wydatki, Rada powiatowa ma prawo wstawić odpowiednią kwotę w budżet gminy, a co do obszaru dworskiego wezwać władzę polityczną powiatu do ściągnięcia takowej drogą egzekucyi, jeżeli w przeciągu dni 30 od daty wezwania potrzebnej kwoty nie spłaci.

Organa i władze wykonywujące policję ogniową.

§. 30.

Naczelnik gminy w wykonywaniu postanowień niniejszej ustawy rozstrzyga w pierwszej instancji, o ile ustawą gminną decyzya nie jest pozostawiona Radzie gminnej.

Co się tyczy działalności przełożonego obszaru dworskiego, ma tu zastosowanie §. 13. ustawy o obszarach dworskich.

§. 31.

Przeciw orzeczeniom naczelnika gminy służy rekurs do Rady gminnej, zaś przeciw orzeczeniom Rady, jakoteż orzeczeniom przełożonego obszaru dworskiego do Wydziału Rady powiatowej a następnie do Wydziału krajowego. Termin do wnoszenia rekursów jest 14-dniowy.

Wniesienie rekursu przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego nie wstrzymuje wykonania tegoż orzeczenia, jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo w razie zwłoki.

Nadzór Wydziału krajowego.

§. 32.

Wydział krajowy ma naczelny nadzór nad wykonywaniem policyi ogniowej.

VII. Postanowienie końcowe.

§. 33.

Celem szybkiego załatwiania spraw, dotyczących policyi ogniowej przez odpowiednie organa, winny wszystkie do tych spraw odnoszące się podania, rekursy i orzeczenia, opatrzone być napisem „sprawa ogniowa“.

§. 34.

Przepisy ustawy karnej, tudzież rozporządzenia administracyjne, mocą których pewne niebezpieczeństwem pożaru zagrażające czynności są zakazane, albo też są nakazane pewne środki ostrożności w obchodzeniu się z materiałami łatwo zapalnymi, tudzież o sposobie ich przechowywania, nie mniej postanowienia ustaw i rozporządzeń o policyi budowniczej pozostają nienaruszone.

§. 35.

Ustawa niniejsza nie ma zastosowania do obszarów dworskich w gminach miejskich, o ile podlegają §. 40. ustawy o policyi ogniowej dla miast i miasteczek z dnia 10 lutego 1891 r. (Nr 18 D. u. k.)

§. 36.

Polecam wykonanie niniejszej ustawy Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych.
